

פרשת מצורע

נושא השבוע: רחצה וניקיון

מה בפרשה

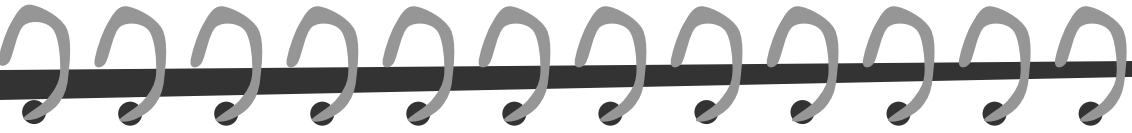
- **דיני טיהור בסיום מחלת הצרעת** – כשמצורע מבריא יש להביא שתי ציפורים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב. ציפור אחת שוחטים אל כלי חרש בסמוך למקור מים חיים ואת הציפור החיה ושאר חומרי הטיהור טובלים בדם הציפור השחוטה, מזים על המיטהר שבע פעמים ומשלחים את הציפור החיה אל השדה. המיטהר מכבס את בגדיו ומתרחץ וביום השמיני מקריב קרבן אשם.
- **צרעת הבית** – התפשטות של פטריות עובש בקירות. גם היא מצריכה טיהור.
- **טומאות גוף הקשורות בהפרשות הגוף** – המגע המיני מטמא ונאסרה קירבה למקדש בתקופת זמן סמוכה לכך. כך גם לגבי כל ההפרשות היוצאות - זיבה ווסת.

נושא השבוע

עוד הרבה לפני שנתגלתה האפשרות להימנע **ממחלות שונות** באמצעות רחצה וניקיון נחשבו **המים** בתרבויות שונות לבעלי כוח מטהר.

בפסוקים שלנו מתוארות שלוש **פעולות טיהור** שעושה המצורע, שתיים מהן קשורות במים: **כיבוס** הבגדים במים (היות שגם בהם פגעה טומאת מחלתו), **גילוח** כל שער גופו מראשו ועד רגליו, ורחיצה במים. דרך טיהור זו מצויה גם אצל **הלויים** לפני כניסתם לשרת במשכן. כוונת כל הפעולות הללו היא כנראה להסיר מעל המיטהר את כל הניתן להחלפה כדי ליצור מעין **"אדם חדש"**.

כך אמר שמואל:

טובה רחיצה במעט מים קרים בשחרית
ורחיצת ידים ורגלים במים חמים בערבית
מכל רפואות שבעולם

(על-פי תלמוד בבלי מסכת שבת דף ק"ח ע"ב)

באורי מלים:

שחרית = בוקר

ערבית = ערב

מ

ד

ר

ש

קריאת המדרש ודיון

מדרש זה מופיע בהקשר של רפואות שונות מהעת העתיקה, לחלקן הגדול היינו קוראים ודאי "תרופות סבתא", אך יש מה ללמוד גם מהן! ניתן לפתוח את הדיון **בשאלה**: מדוע צריך להתרחץ? ישנן סיבות שונות: **היגיינה** – מניעת העברת מחלות, **סיבה חברתית** (מי ירצה להתקרב אלינו כשאנחנו מדיפים ריחות לא נעימים?), וגם... לשיפור **ההרגשה**! אם אנחנו מזיעים אחרי משחק כדורגל, או עייפים ורוצים להתעורר – לאחר מקלחת קצרה מצבנו **משתנה** ללא הכר!

בימי קדם (ועד לפני כמאתים שנה) לא היה קל להשיג מים, (למשל: **לשאוב** מים מן ה**באר**), ולא היה קל לחמם אותם בחורף, ולכן **מיעטו** מאד ברחיצה. יעילותה של הרחיצה בתחום מניעת מחלות לא הייתה ידועה בציבור הרחב, לא ידעו על קיומם של חיידקים. כמעט לא היה אדם שהתקלח ורחץ חלקים מגופו כל יום! ומכאן נבין שאמירתו של שמואל היתה בהחלט בגדר **חידוש** באותה תקופה!

ניתן להסב את תשומת ליבם של התלמידים **למטרותיהן** השונות של כל אחת מהרחיצות: הרחיצה **בבוקר**, אינה למטרות ניקיון, והמים היקרים מיועדים אך לעורר ולאושש הגוף לקראת היום החדש. ואילו **בערב**, כשמזיעים ומלוכלכים לאחר יום פעילות – נדרשים מים **חמים** לשיטה יסודית יותר והסרת הלכלוך.

